

kat e trust ellen, amely végre is leginkább az ő zsebébe vág.

Ha már most annyi kereseti ág és oly széles rétegek részvételét érdekelni látjuk egyfelől, önkénytelenül fölmerül az a kérdés, hogy ez a trust másfelől *cui prodest*? Talán a malomrészvényeseknek? Ez ugyan nem volna még képes ellensúlyozni azt a számos kárt és azt a jelentékeny érdekesorbulást, amely a trust megvalósulásával karöltve járna, de legalább érthetővé tenné a részvényesek készségét az önálló malomvállalatok fölhagyására írt. De hiszen a beolvastandó vállalatok részvényesei sem fognak jól járni. Hiszen például a *Mohárok és sütők gőzmalomának* részvényesei 3 darab részvényükért kapnak 1 darab budapesti gőzmalom részvényt. Hogy ez a tranzakció a részvényesek érdekeit anyagilag mennyire megkárosítja, az kiténik a következőkből. Három régi sütő-részvény névértéke 1200 korona, egy drb új gőzmalom részvényé 500 korona. Névérték szempontjából a részvényesek tehát 700 koronával károsítottak meg. Ne higyük azonban, hogy a sütő-részvény nem éri meg a névértékét, hiszen ez a vállalat 18 millió K. tartalékkal rendelkezik, ami alaptőkéje 100%-ának felel meg. Ily kedvező helyzetben levő malomok részvényei rendszeres magas árfolyamértékkel szoktak bírní s ez így is volt a sütők malománál mindaddig, amíg a trust emberei ezt az árfolyamot mesterségesen le nem szorították 430 K.-ra. Három ily részvény árfolyamértéke tehát még mindig kitesz 1290 koronát, amivel szemben a budapesti gőzmalmi részvények árfolyama csak 1285 én állanak, dacára azon börszemanővereknek, amelyekkel e papír értékét még magasabbra igyekeztek fölhajtani. Ez az árfolyam, szemben annak 60 koronás osztalékával, a gőzmalmi papír jövedelmezőségét 4 1/2%-osnak mutatja, holott iparvállalatok árfolyama az osztalék e-7%-os kapitalizációján épül föl. Ebből következik, hogy a budapesti gőzmalmi részvények 1285 koronás árfolyama éppenséggel nem egészséges és szolid alapokon nyugszik. De még ha az lenne is, ebből az árfolyamból levonandó a tavalyi szelvény fejében 60 korona s így a valóságos árfolyam mindössze csak 1225 korona, amelyért 1290 koronát cserébe adva, a sütők malomának részvényesei árfolyam szempontból is 65 koronát veszítenek. A részvényesek, érdekeiknek így jelentékeny megrövidítésével szemben tehetetlenül állnak, mert a részvények többsége máris a trustot akarók kezében van, akik kiméltlenül le fogják szerelni a gyenge kisebbség minden erőiködését. Egyet azonban még mindig nem értünk s ez az, hogy mily okokból hajthatta végre a sütők malomának az igazgatósága önmagán azt a harakirit, amelyet rá nézve ez a tranzakció jelent.

Mindezzel szemben azonban a közvéleménynek is van szava Itt nem pusztán a vállalatok tulajdonosait érdeklő privát üzletről van szó, amelyhez a közvéleménynek köze nem volna. A kötelesegeit komolyan fölfogó sajtó nem nézheti tunya egykedvűséggel azt a rablóhadjáratot, amelyet malom-spekulánsaink a gazdasági közérdekek népe, a részvényesek s a hivatalnok kar rovására megindítottak még — l'appétit vient en mangeant — csak ezentalú istenigazán folytatni kívánunk. Úgy érezzük, hogy az ily események végre a kormányban is föl fogják ébreszteni annak a tudatát, hogy az államhatalomnak ilyenkor közbe kell lépnie. Meltán elvárhatjuk az államtól, hogy kartell- és trust-törvények hozatalával ingerenciót szerez magának az ily trustok megrendszabályozására és fektetésére. Az állam végre nem szolgáltathatja ki az összlakosság érdekeit néhány tőkeeros vállalatnak, hiszen az állam a maga katonasága, esendőrsége, vasuti, postai s egyéb hivatalnokai kara révén, mint tömeges fogyasztó is érzékenyen érintve van a lisztárak felhájtásától. Kartell-törvényt kérünk tehát és pedig mennél sürgősebben! Végre is a törvényhozás egyik legelsőbbrendű feladata: a népről az imminens veszedelmek gyors elhárítása.

Ha azonban a törvényhozás útja hosszadalmasnak bizonyulna, elvárjuk a kormánytól, hogy adminisztratív úton igyekszik elejét venni a malomtrust garázdálkodásainak. A helyzet magaslátán álló malomiparral szemben komikusan festenek azok a mankók, amelyeket az állam a mindenfelől megkárosított gyenge malomiparnak annak idején tarifa-kedvezmények képében koncedált. Ha Ausztria a hatalmas kartellbe szegődött petróleum-ipartól megvonhatta a kartell-előtti időben engedélyezett kedvezményes petróleum-tarifákat, akkor a magyar államnak sincs oka arra, hogy vasutain veszteséggel szállítsa azt a lisztet, amelynek magasra fölesigázott árából egyesek milliókat szereznek a milliók mindennapi kenyérének megdrágításával.

BELFÖLD

A helyzet. A hét folyamán várható események élénken foglalkoztatják a politikai köröket. A miniszterelnök szándékai felől még a szabadelvűpártnak legelőkelőbb tagjai sincsenek tájékozottak. Csak annyit tudnak bizonyosan, hogy a legközelebbi nyolc nap alatt valami fog történni, mert történnie kell, hogy a tarthatatlan helyzetnek vége vessék. A harcok ellenlék tagjai készen állanak minden eshetőségre, sőt bizton számítanak arra, hogy amennyiben a kormány a házszabályok erőlyesebb kezelése útján óhajtaná rendet csinálni, a *Kossuth-párt* egy része hozzájuk fog csatlakozni. Jellemző e tekintetben, hogy a *Kossuth-pártnak* vidéken időző tagjaihoz fölhi-

vás ment, hogy e héten okvetlenül Budapesten időzzenek; e felhívást azonban nem a pártelnökség küldte a tagokhoz.

Néhány lap azt írja, hogy a *Pesti Haza* Első Takarékpénztár legközelebbi közgyűlésén három kiváló politikus, akiket a lapok meg is neveznek, az igazgatóság tagjaivá választanak. Értesülésünk szerint a nevezeti takarékpénztárnál most csak egy igazgatósági állás töltendő be és arra *László* Zsigmond miniszteri tanácsos, a felügyelő-bizottság elnöke van kiszemelve.

A párkok szervezkedése. Debreczenben ma szervező közgyűlést tartott a szabadelvűpárt. Az Arany Bika terme zúfolásig megtelt előkéi párttagokkal. Szilágyi Imre elnöki megnyitója után Domahidy Elemér főispán lejtette ki a szabadelvűpártira váró feladatokat. A pártnak — ugymond — szükséges az alakuló Bányfi-párttal szemben az igazi szabadelvűség lobogója alá tömörülni. Az örökös közjogi kérdések kimerítik az országot, pedig gazdasági fellendülésre van szükség. Az önálló vámtörület ezidőszertint pusztá jelszó, egyszerű sőtétbe ugrás. Tisza kormánya a nemzeti szabadelvűséggel egyenes utat képez a kibontakozás felé és az ország boldogulására. Azután a párt elnökévé megválasztották *Lengyel* Imre kir. tanácsost, dr. *Lejkovics* Márton indítványára megleghangú táviratban üdvözölték gróf *Tisza* István miniszterelnököt. Este vacsora volt az új elnök tiszteletére.

Az új választások pusztá hírére *Újradéken* már a választási mozgalom is megindult. Egy távirat szerint a kalmásint két párt fog egymással szembenállani. Az egyik a város gazdasági fejlődése érdekében *Hieronymi* Károly kereskedelmi minisztert óhajta leléptetni, míg a függetlenségi párt egyesülve a passzívitasból kilépő szerbséggel, *Mocsary* Lajost szeretné megnyerni jelölt-jének. A városban báró *Bányfi* Dezsőnek is számos híve van, de ezek is támogatják *Hieronymi* jelöltségét.

HIREK

Budapest, január 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-ikén

új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Kossuth* Ferenc, aki az utóbbi napokban megint betegeskedett, már jobban van és szerdán alkalmassint résztvehet a képviselőház ü. ésen. — *Ludwig* Gyula az államvasutak elsőszélgatója pár napra Fiuméba utazott.

— **Miklós cár Magyarországon.** *Mikor* Miklós cár legutóbb mint királyi vendége Eisenberzen időzött és a tiszteletére rendezett zergevadászatokon résztvett az előkelő vadásztársaság körében ismételtlen szóba kerültek a bélyei vadászatok. A cár nagy érdeklődéssel hallgatta a vadásztörténeteket, ugyanynya, hogy

mindent csak úgy örökölte? — kérdeztem. — „Ahoz veszzük” — volt a válasz. — „Hogy micsoda szerencsése van egy ilyen lelencnek! Tudnia kell ugyanis, hogy ezt a mostani bolcsit az elődje a lencházból hozta ki instani. A fiu nagyon ügyes volt, értett ahhoz, hogy behizelelje magát. Előbb csak kifutó volt, azután segéd lett, beleszeretett a gazdája egyetlen leányába s el is nyerte a kezét s aztán örökölte az egész vagyont.” Mélyen eltöprengtem az érdekes elbeszélés alatt. És aztán hamarosan megvolt a tervem. A helyzet nagyon kedvező volt rám nézve. „Hát semmit sem tudnak ennek az embernek a szüleitől?” — nyomoztam tovább. — „Eppenséggel semmit.” „Milyen idős az a bolcs?” — „Lehet vagy huszonnyolc éves.” Nem kérdezősködtem tovább, ez elég volt nekem. A tervem már megvolt, csak néhány csekélységgel kellett még tisztába jönnöm... Érdekel a dolog, Paul? Hát csak jól figyelj ide! Majd elutárod te még a szádat!... Egy héttel később egy öreg ember haladt gárdatisztí egyenruhában a Rue St.-Louis-n át. Hej! Ha láttál volna, hogy kiöltözködtem! A fűszeres éppen ott állott a boltajtóban. Megkérdeztem a nevét s mikor megmondta, élesen néztemet s sirva a nyakába borultam. „Fiam, fiam!” — zokogtam.

Ebben a pillanatban Paul fel pattant a székéről és majd megpukkadt nevetében.

— Oriási fickó vagy te, François! — hajto-gatta egy ideig.

Hanem a cimborá csak folytatta tovább:

— Az én fűszeresem nem tudta eleinte, hogy mit jelentsen ez, én azonban lélekzethez sem engedtem jutni, hanem előszedtem papírjaimat s kezétem neki beszámolni. „Eppen most érkeztem Afrikából!” — fogtam s aztán csodálatos

históriát beszéltem el neki hadifogságról s mind egyeből. „Első dolgom bazarkezesem után az volt édes fiam, hogy felkutatassak. Négy nap óta szaladgálok már. O, nem tehettem akkor másként, a lencházban kellett, hogy elhelyezzelek”. Aztán keservesen folytattam: „Szegény anyád nem tudta elviselni apja haragját, meghalt a jó Antoinette!” És így tovább. Igazoltam is magamat mindenféle irásokkal, de az én fiamuram nem egyhamar ment bele a dologba. Ingadozott, s nem tudom, mi lett volna, ha egy sereg szomszéd nem kerül elő s pártonat nem fogja. Az egész Rue St. Louis össze-szaladt kiöltözésaimra és heves taglejtéseimre s mindenki csak arra szorította a fűszeret, hogy legyen vége már a szivtelenségnek. Mit tehetett hát? Ha cserben hagy, akkor az összes bevétit elveszti. Befogadott hát a házába, ahol rövid idő alatt úgy megkedveltettem magamat, hogy minden elhihet nekem, amit csak elmondottam s a hálás fiu végre egy haterzer frankos évjáradékot biztosított nekem. Ez a történetem! Hát nem vagyok én a legügyesebb fickó a világon, Paul?

— Igen, bizonyos, hogy az vagy! — felelte csodálatlaltal pajtása.

Együtt időgátak még egy ideig, s François Mardis ívott a barátja egészségére és kívánta, hogy akadjon ő is hasonló szerencsére.

Másnap a fűszeres a következő levelet kapta:

„Mélyen tisztelt uram! Ha kötelezi magát, hogy háromzer frankos évjáradékot biztosít nekem, akkor olyan titkot árulok el önnek, amelylyel haterzer frankot takaríthat meg évenként. Titkom olyan, hogy a megtakarítás bizonyos. Nem kell csalástól tartania. Választ P. S. poste restante várom.”

A fűszeres elment az ügyvédhez, hogy a dolgot megbeszélje. Az ügyvéd irt az ismeretlennek, s a levelezésnek az lett az eredménye, hogy belementek a háromzer frankos szerződésbe, de csak azzal a feltétellel, hogy az első háromzer frankot csak akkor fizetik ki, amikor a titok a birtokukban lesz és meggyőződtek arról, hogy semmiféle csalással nincs dolguk. Valami pártatlan tanúnak kell eldöntenie, vajjon a titok csakugyan olyan-e, amely meghozza az ígért megtakarítást. Ezt az ajánlatot az ismeretlen is elfogadta.

Paul Lermina, mert természetesen ő volt az ismeretlen levelező, leleplezte pajtásának, François Mardisnak a csalását s ezzel csakugyan elöget tett a szerződésnek a maga részéről. Igaz ugyan, hogy a fűszeres ilyen módon egyik gazembernek a kezéből a másikéba került, de ezzel nem sokat törtődött, hisz a haszna meg volt belőle. Sőt erősen tartózkodott attól, hogy kövesse ügyvédjének a tanácsát, aki azt ajánlotta neki, hogy tegyen följelentést. Ebben semmiképpen sem akart belemenni, félt a sok mende-mondától.

Néhány nappal később François Mardis, akit a fűszeres természetesen rögtön kidobott a házából, üres gyomorral és üres erszényvel ödöngött a Boulevard des Italiens-en. Hát egyszer csak meglátja Paul Lerminat, aki ott ül Tortoni előtt és fagyaltot szopogat. Elegánsan volt öltözve és néha-néha belepillantott a *Charivariba*.

Most rajta lett volna az ámulás ora. Csak hogy François nesztét vette már valaminek, nem kérdezősködött tehát, hanem mikor meglátta a barátját, előrdult és pofozni szerette volna magát, miközben így dünnyögött bele a szakállába:

— O, én ökr. Hogy mért nem tudtam be-fogni a számat!...

Frigyes főherceg megragadta az alkalmat és meghívta a cárt az ez év őszén Bélyén rendezendő nagy szabású vadászatokra. A meghívást a cár készségesen elfogadta, sőt megígérte, hogy lehetőleg az ősz elején fog eljönni. Erkezésének ideje még nincs ugyan meghatározva, de már is megteszik a kellő előintézkedéseket, mívegből *Derschatta* udvari futár s napokban Bélyén időzött.

— **Spencer emléke.** A Társadalomtudományi Társaság ma délelőtt a Kereskedelmi Kamara dísztermében felolvasó-ülést tartott amelyet *Spencer* Herbert emlékének szentelt. *Hegedűs* Loránt országgyűlési képviselő méltatta a nagy angol bölcseletnek, mint szociológus munkásságát, mire *Somló* Bódog jogakadémiai tanár *Spencert*, mint etikust ismertette. Mind a két előadás hódoló elismerés volt a nagy gondolkodó szelleme iránt.

— **Magyar nemesség.** A király *Vajda* Lajos aradi főbírókosnak, valamint törvényes utódainak a közigazgatás és közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet a *kunigotai* előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Tisztújítás Hódmezővásárhelyen.** Hódmezővásárhelyről táviratozzák, hogy a város törvényhatósági bizottsága ma polgármesterré újból *Juhász* Mihályt választotta meg. A többi állásokat is nagyobbra a régi tisztvisőkkel töltötték be. Este nagy lakomán ünnepelték a tisztikart.

— **Ferdinand Károly főherceg szerelme.** *Bécsi* tudósítónk a félhivatalos cáfolatokkal szemben azt írja, hogy *Ferdinand Károly* főherceg állhatatosan ragaszkodik házassági tervéhez. A király mindent tud, de még nem mondotta ki az utolsó szót, talán holnap-holnapután ő felsége megmáshatatlán akarátát is ismerni fogja a szerelmes főherceg. Érdekes, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg is ellene van a házasságnak; a trónörökös néhány nappal ezelőtt Prágában volt, hogy öcsését lebeszélje tervéről és utjának eredményéről jelentést tett a királynak.

— **Az újságírók vasárnapja.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* a múlt héten tartott rendkívüli közgyűléséből tudvalegleg egy bizottságot küldött ki, amelynek feladatává tette, hogy az újságírók vasárnapi munkaszünetének szabályozása dolgában érintkezésbe lépjen a kereskedelmi miniszteriummal. Ez a bizottság küldetésében el is járt s a ma délután *Vérszi* József előktele alatt tartott rendkívüli közgyűlésén számolt be eljárása eredményéről. A tanácskozásról, amely ebben a kérdésben a miniszteriumban folyt, *Messer* Sándor referált.

Elmondta, hogy *Satényi* József miniszteri tanácsos részéről a legnagyobb rokonszenvvel találkoztak, de a már érvényben levő törvény keretében teljesen elégséges eredményt elérni nem tudtak. Az egyetlen expedienst, amit a jelen körülmények között találtak, az volt, hogy az újságírókat a kereskedelmi alkalmazotokról szóló szakasz alá vonva kimondták, hogy hető reggel 6 óra előtt szerkesztőségi munkát végezni nem szabad. Már most, tekintve, hogy a könyvnyomtatás reggel 6 óra előtt a kőlapra tenni nem szabad, a napilapok szerkesztőségeiben 8 óra előtt nem lehet amugy sem munkába fogni. Ennek többlet csakis az ipartörvény revíziója alkalmával lehet elérni, vagy pedig oly módon, hogy az újságírókra vonatkozólag egészen speciális novellát készítenek a kormány. Szembenélőbb ennél a vasárnapi munkaszünet felüggesztése dolgában elért eredmény. Ebben a kérdésben a miniszterium illetékes faktora kijelentette ugyanis, hogy ezúttal a vasárnapi munkaszünet csak az Újságírók Egyesülete és az Othon testületi bizottsága előkelőnek együttes kérelmére függeszti fel, s erről mindenkör hivatalos értesítést fog kiadni.

Dr. *Ágai Béla*, *Vérszi* József elők, *Bleicher* Miksa, *Viola* Miksa, *Szatmári* Mór, *Csiklay* Lajos, *Szász* József és *Bartha* Sándor felszólalásai után a közgyűlés abban állapodott meg, hogy hálával fogadja a kormányának főképp a munkaszünet felüggesztése dolgában tanúsított lojális felfogását. Addig is pedig amíg az újságírók viszonya novelláris uton rendezhető lesz, érintkezésbe lép a kiadókkal és a szedőkkel s e célból bizottságot küld ki. A kiadókkal tárgyaló bizottság tagjai: Dr. *Ágai* Béla, *Csiklay* Lajos és *Messer* Sándor lettek, míg a szedők körével a múlt közgyűlésen kiküldött bizottság fog érintkezésbe lépni. Az eljárások eredményeiről egy legközelebb egybeülő rendkívüli közgyűlésen fognak a kiküldöttek beszámolni.

— **Czobor Béla halála.** Hétfőn délután 3 órakor kisértek örök nyugalomra *Czobor* Bélát a Lendvay-utca 20. számú házból. Az Akadémia, amelynek a boldognak tudós levelező tagja volt, koszorút helyez a ravatalra és küldöttségileg vesz részt a temetésén.

— **Elismerés a postásoknak.** *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter meleghangú leiratban fejezte ki elismerését az ország összes posta- és táviradal-kalmazottainak azért, mert az újví postá- és táviradai forgalmat oly mintaszerűen bonyolították le.

— **Halalozás.** *Miskolczi* táviratozzák: *Melczor* Gyula Borsodvármegye volt alispánja ma, vasárnap délután, sajórsói kastélyában 73 éves korában széhhűdés következtében hirtelen meghalt. Temetése szerdán lesz *Sajó-Orsón*, ahol a családi sírbolt is van. Az elhunyt, kinek halál-híre Miskolcson nagy részvétet

keltett, elnöke volt a borsod-miskolczi hitelbanknak. *Melczor* néhány év előtt még tevékeny részt vett Borsodvármegye közéletében mint a vármegyei nemzeti párt vezetője.

— **Az aulesundi tüzvész.** A mai táviratok még borzasztóbbnak tüntetik föl azt a tűzkatasztrófát, amely a norvég *Aalesund* várost elhamvasztotta. Ma azt jelentik, hogy az összes középületek áldozatul estek a tűznek, köztük két templom, a városháza, az árvaház, több egyesületi ház, az összes bankok, a hatóság épületei, a rendőrpalota, a fogház, két gyógyszerár, a vámbivatal, a nagy népiskola és a tűzoltók épülete. Nem pusztult el a várműház, a kis népiskola, néhány magánház és a munkások és halászok által lakott házak egy része. Buchalmen-szigeten még tíz lakóház, négy gyár és néhány csomagolóház áll. A tűz éjjel 2 1/2 órakor ütött ki az Praeservering Company gyárában. Egy hajóskapitány és legénysége vették a tüzet elsőnek észre és azonnal tüzet kiáltottak. Két óráig betilt a város legnagyobb része hamuvá égett és a lakosság nem tehetett egyebet, mint hogy a tűz elől menekült. Kezdetben azonban kísérleteket tettek, hogy valamit megmentsenek, és sok tárgyat kivettek az utcára. A tűz azonban oly robamosan terjedt, hogy mindent ott kellett hagyni, hogy a lakosság életét megmentsék. Férfiközl nagy-ságu tűzszikrák repkedtek és egy időben a város számos pontján gyújtottak. Egy gőzcsendő, mely egy hajón állott szintén elégett. Azt hiszik, hogy három emberélet is odaveszett. Az aulesundi tanács jelentése szerint mintegy 10–11,000 ember félig meztelenül a város körüli mezőkön tanúaz. A gyermekeket legnagyobb részben a bourgoundi templomban szállástoltak el, míg a felnőttek egyrésze a közlekvő vidék lakosságánál talált menedéket. A polgármester a levétárból csak a legszükségesebbet tudta megmenteni. A tűz idején a kikötőben horgonyzó járművek közül két gőzös elégett, 23 vizijárművet víz alá kellett süllyeszteni, hogy megmentsék. A klinikák is leégtek, egy kórház kivételével. A betegeteket kocsiikon szállították el, hogy egyelőre a vidéken elhelyezzék. Egy nehéz bárt az uton meghalt. A város két részét összekötő hid ugyanokasok elégett. Egy szentélep még most is ég. Krisztiansundból egy nagy gőzös indult el, hogy a hajléktalanokat felvegye. A hajónak azonban vissza kellett térnie, mert az egész aulesundi kikötő lángokban állott és így a hajó nem köthetett ki. A lakosság sokat szenved a hideg és a dühöngő vihar miatt. Minthogy a tenger is háborog, élelmiszert és kötszert csak szárazúldón lehet szállítani. Sokan a hajókon találtak menedéket. Élelmiszereket és ruhákat hozó gőzöskék érkeznek. Az Aalesundtól egy negyedmérföldnyire eső új temető halottasházát kórháznak használják. Krisztianiai táviratok szerint négy, Stockholmban lakó norvég ember *Hagerup* miniszternek egyenként 5000 koronát adott át az inség enyhítésére. A király és a királyné egyenként 6000 koronát, a trónörökös és neje egyenként 1000 koronát, *Gustáv* Károly és *Jenő* hercegek összesen 1000 koronát adtak. A királyné kívánságára *Löwenhjöld* főudvarmesternő hölgybizottságot alakít, mely adományokat gyűjt. Továbbá segélybizottság alakul, mely egy gőzöst fog küldeni Aalesundba élelmiszerekkel és pénzzel. A norvég vasutak az Aalesundba menő küldeményeket ingyen szállítják.

A krisztianiai német konzulátushoz tegnap este a német császár következő tartalma távirata érkezett:

Mélyen meghatótt az a szerencsétlenség, amely Aalesundtól érte. A segítség szervezve van. Ballin vezérigazgató holnap egy gőzöst fog utnak indítani betegápolókkal, élelmiszerekkel, ruhával és kötszerekkel, kb. Kérem, értesítsen, hogy mi-ben van legnagyobb szükség. A császárnak ma ideérkezett távirata jelenti, hogy a *Prinz Heinrich* nevű cirkálójá ma Aalesundba ment és hogy a *Hamita* nevű gőzös *Granne* szárnysegéd fregattkapitánnyal délután Hamburgból fog elindulni.

Krisztiansundból táviratozzák: Reggeli 8 órakor három gőzös élelmiszerekkel és ruhával Aalesundba ment. Ma éjjel erős vihar volt, amely csak reggel felé engedett. Attenisjördön át egy segítő-expedició szerencsésen megérkezett. Az utat részben kocsi, részben szánon kellett megtenni.

— **Egy leánykereskedő üzemel.** *Breier* Lajos leánykereskedőről, akit azzal vádolnak, hogy Berlinből megszöktette *Feldmann* Eugéniát, egy előkelő család leányát, Szegedről a következőket jelentik: Mintegy két héttel ezelőtt egy feltűnő szédségű, barna fiatal nő vitte be a szegedi kórházába. Az illetőt *Feldmann* Eugénia néven írták be a betegjövélő könyvbe. Hat napig volt a kórházban s ezen idő alatt sokan látogatták. Különösen sokat járt utána egy magyarul jól beszélő fiatalember, aki *Sátorinak* nevezte magát. Ez minden áron ki akarta a kórházból szabadítani. A 6-dik napon egy közepmagas kis fekete pörge bajszú férfi jelentkezett a leányért

s elvitte magával, állítólag Bécsbe. Pár nappal ezután ismét két úriember érkezett Bécsből s *Feldmann* Eugéniát keresték, de már nem tudtak nyomára akadni. Szegeden különben sokan látták *Feldmann* Eugéniát *Breier* társaságában. Az Európa-szállodában laktak. Egyszer csak *Breier* nyom nélkül eltűnt, miután a leányt a szó szoros értelmében eladta. Azok, akikkel *Breier* együtt kártyázott, azt mondják, hogy szánjolvon koronáért adta el a leányt. Különben a rendőrség nyomozást folytat az ügyben.

— **Gavallér a börtönben.** *Boleman* Aladárnak a neve nemrégiben még a párbajokról szóló tudósítások révén volt ismeretes a közönség előtt. Nem volt nálánál nagyobb gavallér a fővárosban s a lig vívta olyan párbajt az utóbbi években, ahol *Boleman* Aladár mint az egyik vagy másik ló segéde ne szerepelt volna, de ezenkívül ő maga arról volt nevezetes, hogy nem mult el hét a nélkül, hogy valaki-vel össze ne mérte volna párbajban a kardját. Mindez természetesen tömördek pénzbe került s mivel vagyona nem volt a nagy gavallérsághoz, lapot alapított *Házulajdonosok Lapja* címmel, amelynek ő volt a felelős szerkesztője. A szerkesztő urnak azonban eszéágában sem volt az, hogy lapját tisztességes uton terjesztesse. E helyett egész se-reg kauciós alkalmazottat fogadott fel. A szegény emberek kauciója hamarosan eluszott a szerkesztő ur gavalléros passzióira s többen feljelentett tettek ellene kauciósikkasztásért. A rendőrség ekkor *Boleman* Aladárt letartóztatta s átadta a királyi ügyészségnek. Időközben azonban jó barátainak sikerült rendezni a feljelentéssel az ég t s *Boleman* Aladár így kikerült az ügyészség fogházából. De nemsokára megint tiltott uton iparkodott pénzre szeri tenni. Meg-üsmékedett *Svadó* *Ferenc* háztulajdonosnak, az ismert gyárosnak *Vilmos* nevű kiskorú fiával és rábeszélésére a fiatalember két darab 6–6000 koronáról szóló váltót adott át neki értékesítés végett. Ugyan-így tett *Erdélyi* Kálmán joghallgatóval is, akitől 3000 koronás váltót vett át. A két fiatal-ember egy ideig várt a pénzre, de *Boleman* től sem pénzt nem tudtak kapni, sem a váltókat nem adta vissza. Időközben megtudták, hogy *Boleman* a váltókat értékesítette s erre feljelentést tettek ellene a rendőrségnél. *Boleman* ma a felmerült terhelő adatok alapján letartóztatták és holnap átadják az ügyészségnek.

— **A Budapesti III. ker. demokrata kör** ma tartotta alakuló közgyűlését, amelyen a kör négy-száz tagja közül mintegy kétszáz-an jelentek meg. Az elő-készítő-bizottság nevében *Schubert* Sándor fővárosi bizottsági tag üdvözölte a megjelenteket, bátoros beszédben vázolta a kör alakulásának körülményeit. Az alapszabályok letárgyalása után a közgyűlés *Benédek* János országgyűlési képviselőt választotta meg a kör előkelűit, aki nagyszabású beszéddel fog-lalta el az előki székét. A tisztikart a közgyűlés a következőképp választotta meg: Társelnök: *Schubert* Sándor. Alelnökök: *Gebhardt* Rezső és *Uj. Holtspach* Sándor. Főtákar: *Szilágyi* Károly. Titkár: *Kiss* Bernát. Jegyzők: *Csernay* József, *Felber* Lipót, *Fülöp* László, *K. Virágh* Gyula, *Péntáros* László Lajos. Ellenőr: *Fataki* Antal. Könyvtáros: *Márton* Béla. Ház-nagykok: *Mocsini* Lajos és *Szamek* Samu. Ügyész: dr. *Fulóp* György. Választottak még egy 24 tagból álló igazgató választmányt és 100 tagból álló nagy választmányt.

— **Forradalmárok kiáltványa.** *Pétevarról* jelentik a következőket: Az orosz jorradalmi párt ki-áltványt bocsátott ki az orosz néphez, amelyekben e-mondja *Melienko* bielaszki rendőrőnök múlt évi no-venber 13-án történt meggyilkolásának okait. E szerint Melienkonak azért kellett meghalnia, mert egy mun-kaügyiülésből hazatérő tömeget lovasrendőrökkel meg-támadott és ennek következtében sok munkás éle-tét vesztette. Fiatal leányokat a börtönbe hurcol-tattak, akik a brutális bánásmód következtében meghaltak. A jorradalmi párt ennek következtében halálra ítélte Melienköt és a végrehajtásra kisorsolt elvtárs leszurta. A kiáltvány elmondja még két más halalos ítélet végrehajtásának okait. Arulás miatt gyilkoltak meg Pinski-ben egy *Fercher* nevű embert, aki *Azarko* néven beipodott a forradalmárok közé, hogy kém-kedjék a rendőrség számára. A rendőrség ennek kö-vetkeztében a pinski forradalmárokat letartóztatta, köztük a látszat kedvéért *Azarkot* is, akit később szabadon bocsátottak. Három nap múlva azonban le-szurtták az utcán. Sounovoban megöltek egy *Nyotnia* nevű kémét. Uzában egy *Pestak* nevű forradalmár megölte a törvényeszéki előnköt, aki drákió szigoru-sággal bánt az elvtársakkal, Pestak azután öngyilkos-ságot követelt el A kiáltvány így végződik:

Igy hullanak el mindazok, akik a nép vérvél moeskolják be kezüket azért, hogy fenntartsák az el-korhadat autokrácia organizmusát, amelyik az orosz nép összes fájdalomnak és bajának forrása. Így hull el egyik a másik után, amíg az igazság mérbettegen napja el nem oszlatja azt a sötétséget, amelyikben az oroszok botorkálnak. Nyűgnek és hiába kérnek igaz-ságot!

— **Országos Magyar Szövetség.** A Belváros polgárságának legtekintélyesebb polgarából alakult meg az *Országos Magyar Szövetség* IV. kerületi bizottsága. Az értekezletet a szövetség elnöke gróf Esterházy János nyitotta meg. Ismeretlenség nemcsak a szövetség céljait és feladatait, de azt a konkrét munkaprogramot is, amely a kerületi bizottságok működéséhez fog színtérként szolgálni. Azután életem eszméire fejlődött ki, amely megállapította a teendőket sorrendjébe. Az értekezlet a kerületi bizottság elnökévé Pesti Ferenc kerületi előárát, pénztárnokává Tiller Sándort és jegyzőjévé dr. Ecséry László tanácsjegyzőt választotta meg.

— **Holttest az uszodában.** Ma délután a körüli gőzfürdő uszodájában egy 20—24 év körüli férfi holttestére akadt az uszómester. Az illető ruháinak zsebében egy *Marmorstein* Jakab kereskedelmi alkalmazotti névre szóló levelet találtak. A rendőrvizsgáló megállapította, hogy az illetőt a vízben szívszélhűtés érte s így bukkott észrevételül a víz alá. Megállapították azt is, hogy a szerencsétlen ember tényleg *Marmorstein* Jakab magánhivatalnok, aki a mérleg-utcai Bienenstock és társa cégnél volt alkalmazva.

Még nem ...

— Vatikáni dolgok. —

Azok a távolságok melyek világrészeket választanak el egymástól, elenyészlen kicsinyek ahhoz képest, mely a Vatikán kapuja és a pápa belső termei közt terül el. Mikorára a konkliávéra jövő fiatalok lelkü biboror ennek a kapunak küszöbéről a pápai trónus magaslatára jut el, annyira átalakul minden ízében, mintha évszázadokig tartó utat tett volna meg — visszafelé. Lelkének erős szárnyai meggyöngyűlnek és lankadottan csúngenek alá, szemei, melyek szomjazták a fényt, a világosságot lassan-lassan eltorzognak az ablaktól és a homályos szögletekbe merednek. Titkos, hipnotizáló erő vonzza oda. Rettenetes erővel, évszázadok alatt egybegyűlt energiával, ellenállhatatlan hataommal.

Ah hogy küzd ellene X. Pius, akinek arcáról sugárzott egykoron a derű, aki réges-régen gyűllötte az előítéleteket és arcával oly szívesen fordult kelet felé, hol felkel a nap. Régen volt, akkor mikor Sartanak, Szabónak hívták az emberek és mikor még nem biborba öltözött hatalmasok sereglettek köréje, hanem azok a rongyokba burkolt, borzasfejtű alakok, akikért Jézus Krisztus anyai keserű könnyet hullatott egykoron.

Milyen messi esett Mantua püspöke, Velence pátriárkája a szegényektől, akiknek számára nem egyszer a Galilei egykori hitországainak utódaitól kért nyomoronyit, ládalmat csillapító alamizsnát.

Ah, olyan régen volt... Most csak bibort és ragyogást látnak fáradt szemei és a fényes termek szegleteiből rámeredő árnyak parancsolónak intenek feléje. És ő mind hosszabban, hosszabban szegezi rájuk tekintetét és a régi világ képei csak az álmodozás, az ábrándok csöndes pillanataiban merészkednek elője. Ilyen pillanatai voltak X. Piusnak a mult napokban, mikor Bonomelli, Cremona püspöke látogatta meg, akivel, egy napolyi lap szerint, hosszán, meghittan beszélgetett, mint egykor régen, mikor nem választotta őket el az a rettenetes távolság mely a Vatikán kapuja és a pápa belső termei közt terül el. Mikor X. Pius hosszas biztatására Cremona püspöke a régi hangon, a régi meghittsággal szöött hozzája a szegletekből lassan-lassan eltűntek az árnyak és a tágas termet előtűtte a napfény, amelyet együtt és olyan mohón szívtak egykoron magukba. És a világosságtól felbátorodva, egyszerre csak így szól Cremona püspöke:

— Mért nem mondulsz ki a Vatikánból? Mért nem költözöl a nyár forró nappjaira lateranói kastélyba, amint ezt tőled elvártam?

X Pius szemében tűz lobogott fel, hirtelen felemelkedett székről, alakja büszkén egyenesedett ki és arcán ott sugárzott a lelkesedés. De hirtelen a szegletekbe tévedt tekintete és szemében lassan-lassan kialakult a tűz, alakja meggöngyölt és fáradtan roskadt a székbe le. Azután szöött, de halkán, bágyadtan:

— Nem teszem meg, mert ez nagy zavarba hozná az olasz hatóságokat és roppant félénést keltene.

Cremona püspökének ajkain fájdalommal mosoly vonaglott végig és sokáig hallgatott. És a csöndben megszöött a mult és ő hosszán, figyelve hallgatta a szavakat, amelyekkel egykoron régen megbírt barátja, Sarto, Mantua püspöke fejtegette azokat a reformterveket, amelyekre az egyháznak szüksége van. E szavak hatása alatt hirtelen újra X. Pius felé fordult és így szöött:

— A te dolgod, hogy a magadkijelölte uton haladj és ne töprengj azon, ami történni fog. E ég, ha 24 órával előbb titokban értesítetted az olasz hatóságokat.

A szegletek megteltek árnyakkal és míg X. Pius aggódó tekintettel nézett feléjük, halkán, végtelen szomorúsággal mondotta:

— Oh, Bonomelli, Bonomelli ... még nem lehet, még nem ...

Azután közelhálott barátjához és kifejtette előtte az okokat. Az okokat, melyek miatt még nem teljesítheti a liberális katolikusoknak ezt a kívánságát.

Bonomelli távozott. És míg lassan-lassan lefelé haladt a Vatikán lépcsőin, fölében gyászosan, vontatottan egyre ott hangzott a szó:

— Még nem, még nem ...

És úgy érezte, hogy akkorra, mikor ebbe a szomorú szóba szerített batáridó letelt, ő már régen Cremona temetőjében fog porladozni és porladozni fognak azok is, akik most még az édes anyatejéből szívják magukba az élet erejét.

SZINHÁZ, ZENE

** **Rosenthal hangversenye.** Rosenthal Mór, a zongora nagy bosszorkány mestere addig-addig udvarolt a budapesti közönségnek, változó szerencséivel, míg végre, úgy látszik, teljesen és tartósan meghódította. Ére vall legalább, hogy az ideit nagyon mozgatta ma zeneévdában túlságosan igénybevett közönség a mai hangversenye elé szép számban vette körül a Royal dobogóját, amely régen látott félig telt termet. Rosenthal az ő szokott ördögös mutatványai mellett egy-két klasszikus számmal is szolgált ezúttal, de az igaz viharos tetszést most is a teremben eljártzott Minuten-valcer, az ő híres Strauss-variációi, meg a többi büvészkeskedés váltotta ki. Igazságot szolgáltatunk azonban a művésznek, konstátván hogy Chopin költészetének is hű és mély tolmácsa volt.

** **A Népszínház tűzbiztonsága.** A színházvizsgáló-bizottságban a Népszínházban tapasztaltak alapján a kívánság nyilatkozott meg, hogy ott a nézőteret és a színpadot is gyökeresen át kell alakítani. De addig is szükségesnek tartják a bizottság tagjai oly intézkedések megtételét, amelyek a színházról való gyors távozást elősegítik.

** **Hangversenyek.** Landi Camilla dalestélyi február 5-én lesz a Royal-szálloda termében. A hangversenyben Kőszeghy Sándor hegedűművész is közreműködik. — *Godovszky* Lipót, a híres zongoraművész, aki most Angliában járt művész körúton, február 10-én rendezi Budapesten egyetlen hangversenyét.

** **A színház.** A *Falk* Richard szerkesztésében megjelenő *A színház* című hetilap új száma érdekes változatos tartalmu illusztrációkat is gazdag. A fővárosi színházak igazgatói nyilatkoznak az irodalmi színház létesítéséről. A premiekről sikerült fővételekkel ad ismertetést a szép hetilap.

** **Legújabb zeneművek kaphatók** Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest Károly-kürt 26. Kedvelt dalok, kuplék és kerincsek: *Joy-la Catarina* magyar szöveggel a Sherry című operettből 1.80 K., Sherry-walzer 2.40 K., Youp-la marsch 1.80 K., *A Makrancos hölgyek* című operettből: Polpouri 3.— K., Glühwurmben *Jánosbogar* Idyl zongorára vagy énekhangra 2.16 K., Lincke És war einmal zongorára vagy énekhangra 2.16 K., Indra album 3.00 K., Die Meistersinger von Berlin 2.40 K., Venus steig herieder 2.16 K., Luna-walzer 2.40 K., Fütty kuplé a Tavaszből 1.80 K., Aleuter, Légyott Intermezzo 1.80 K., Teles operák és operettek szöveggel: Gounod, Faust 14.40 K., Verdi, Aida 14.40 K., Bizet, Carmen 10.40 K., Poldini, A osavargó és a királyleány 6.40 K., *Madame Sherry* a Magyar Színház kitűnő udonsága 12 K., Lincke Lvsisrata (Makrancos hölgyek) 12 K., Szöveg nő küll: Puccini, Tosca diszes kötésben 9.60 K., Mascagni, Paraszt-beesület 6 K., Goldmark, Sába királynője 7.20 K., Strauss, A tavasz 6 K., Fledermaus 5.40 K., Eysler, Bruder Staubinger (Vádorlegény) 6 K., Madame Sherry 7.20 K., *Eisist paynes* a Népszínház udonsága 4.80 K., A drótosztót 6 K., 101 magyar népdal cigány modorban zongorára 3 K., hegedűre 3 K., cimbalomra 4 K., Kuruc dalok legújabb gyűjteménye *Huber* Sándor átiratában 6 K., Nagy raklár antikvár zeneművekből is. Könyv- és zeneműjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

MŰVÉSZET

□ **Nemzeti Szalon.** A *Nemzeti Szalon* termeiben az angol és francia mesterek képeiből rendezett kiállítást ma délelőt nyitotta meg a miniszter képviselőjében *Szilágyi* Mihály államtitkár. A Szalon terméi ezúttal is megteltek előkelő közönséggel, amelyek sorában sok ifrangú hölgy is megjelent. Az államtitkár melegen gratulált *Ernst* Lajos igazgatónak, hogy alkalmat nyújtott a közönségnek és művészeinknek, hogy a külföldi nagymesterek képeit megnézhessék. Délután *Berzevics* Albert közoktatásügyi miniszter is gróf *Andrássy* Gyula kalauzólása mellett megnézte a táratot és ő is elismeréssel adózott a fáradhatatlan igazgatónak. A kiállítás naponta reggel 9 órától est 8 óráig látható egy korona belépődij mellett.

SPORT

* **Nizzai lövészenyek.** A nizzai téli lövészenyek utolsó érdekes utamát, a *Prix de Monaco*, ma utották a rivierai versenytérén. A nagy iormában levő Lianárt-istálló itt is iolytatta diadalutját, a 20.000 frankos díjat *Saintoir* szerezte meg gazdájának. A verseny favoritja *Cynabaler* helyzetlenül végezte futását. Második volt *Dam*, harmadik az outsider *Umber*.

TÁVIRATOK

A revanche.

Páris, január 24. Az elzász-lotharingiai egyesületek szövetségének központi bizottsága a Delsor-esey fiatal tagnap ülést tartott, amelyben elhatározták, hogy a Vogézeken tul lévő testvéreiknek üdvözléteiket küldik és felhívják őket, hogy reményeikhez továbbra is ragaszkodjanak.

A macedoniai események.

Konstantinápoly, január 24. A porta közzölte az entente-hatalmak nagykövetveivel, hogy a bizottság Ochrida (monasztrij vilajet) lakóit új zavargásokra izgatja. Négy bolgár tisztet várnak oda a parancsnokság átvételre céljából. A bizottság tagjai erőszakosan pénzt esikarnak ki, hogy fegyvereket vásárolhassanak. Az ochridai bolgár metropolita folytatja izgatásait. A metropolita-épületben nagyszámban gyűjvert és löszert helyeztek el. A komitacsik elhatározták, hogy a mohamedánok és keresztények között verekedést szítanak és hogy azokat a bolgárokat, akik a bizottság hozzájárulása nélkül megadják magukat, megölik és hogy a gyilkosságot török katonákra fogják, szóval mindent megtesznek, hogy a reformok végrehajtását megakadályozzák. A bizottság erőszakosságot követ el azok ellen a bolgárok ellen is, akiket nem sikerül magukkal esábitani és arra kényszerítik az inségben lévő bennszülötteket, hogy a mezőgazdasági banknál előlegeket vegyenek fel, hogy azután a bennszülöttektől támogatást esikarjanak ki.

Nyilteér.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánbízési kötelezettség nélkül.
Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483-42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587-09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Eudap-st. IV., Andrássy-ut 20.

Keresek
február hóra
csak nagy földszinti
esetleg
pinceszékeket
VII. vagy VIII. kerületben.

A helyiség 3 mtr. magas, 5 mtr. széles és legalább 30 mtr. hosszú legyen s lehetőleg több mellékkeliséggel.

Ajánlatokat „H” jellegével e lap kiadóhatalmához kérek.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK

A divat.

Budapest, január 24.

A divat minden körülmények között igyekszik érvényre jutni a maga törhetetlen akaratát. E tekintetben nem ismer gátat, sem határt és ahol mégis valami elbárhathatlan akadályt talál, másrészt igyekszik — a végtelenségig menve — kárpótlást találni. Ez a tapasztalat áll most is, az uszály kérdésében. A szakkörök erőyes föllépésének, az okos nők állásfoglalásának és az uszályellenes ligák működésének megvan az a határozott eredménye, hogy az utcai ruhák többnyire minden uszály nélkül készülnek. Kerekon, alul bőven libegnek a divatos aljak viselőjükhöz alakján és a hitetlenek közül is sok hívet toboroztak már célszerűségükkel. Mert az okos érvekkel szemben ma is a hitetleneknek egész légiója áll, akik inkább elviselik az uszályhordozás kínos kellemeit, mint hogy róla lemondjanak. Akik elegáns ruhát el sem tudnak képzelni a nélkül, hogy ennek a ruhának szövétjét legalább is félméternyi hosszúságban a földön nem burcolják. Furcsa következtességre ez a nők feltevése, amelynek remélhetőleg nemsokára meg fog jönni a maga pusztító alkonya.

A divat ugyan igyekszik ezt lehetőleg meggátolni. Ha már vereséget szenvedett az utcai ruhánál, legalább a bálruhák az uszály jegyében szülessenek. Az estély- és bálruhák uszályai ugyanis annyira megnövekedtek, hogy szinte a végtelenségig kezdenek fajulni. Előli is nagyon hosszúak, míg hátul két és két és fél méter között váltakozik az alj főösleges hossza. Eddig az uszálynak ezt a méretét csak udvari toalettként alkalmazták.

Rendkívül érdekesek a bálí ujjak. Kerek, rövid dudorok ezek, széles gyémántkarkötővel lezárva. Ez a karkötő lejjebb még egyszer ismétlődik és a két karkötő vékony gyémántlánc fűzi egymáshoz. Hogy milyen hatásos disz ez a nők kerek, fehér karján, azt talán főösleges emondani. De hogy csakis nagyon gazdag nők kiváltságára fog maradni azt is tudjuk. Mert a valódi kő ily mennyiségben tenger pénzbe kerül, hamisítványt pedig nem vesz fel jóízűsü nő.

Ez az újdonság egyszersmind a karkötők divatjának újzásületését jelenti. A nagyon hosszú ujjak és keztyűk egy ideig háttérbe szorították ezt a kedves ékszert. Szép kezét és kart a gyűrűnél metőbbben csak a karkötő díszítheti és kedvesebb keretét nem is képzelték, mint a most annyira divatos térföldi és csipkés ujjakat. Valami bájos negédséggel emelkedik ki a kar ebből a ragyogó, lunge keretből. És ez adja meg egyszersmind a karkötők divatjának létjogosultságát.

Az alul bő és lengő redőzetű aljakat erősen jelölik a jövőre nézve is. A most divatos kelmék és selymek erősen kedveznek ennek a divatnak és szinte arra vannak teremtve, hogy lágy redőzetükbe temessék a nők alakját. E selymek között — mint már olyan régen — első helyen áll a selyem. Minden színben és ezernyi változatban azt választják a nők az estélyruhák szövétjét. Petytyesen csikosan és kockásan látjuk őket és divatjuk még a foulardok már letűnt idejéből maradt reánk.

Sajátságos szöveget hoztak legutóbb forgalomba; minőségére nézve hasonló a Crèpe de Chinehez, de annál kissé sűrűbb. Alapja mintázatlan szövött és azonfeül virágosan nyomtatott. A mosóhelyem is erősen hódít ismét; úgy látszik, mintha a francia gyárosok rendez viseletét akarnák tenni a selymet. Ennek okáért most egy eredeti selyemfajjal igyekeznek a nagyközönséget meghódítani. Hasonló a kínai selymekhez, amelyet ott úgy mosnak, mint nálunk a kartont, moit, vagy batiztot. Ennéltovább az ebből készült öltönyök rendkívül praktikusak és testiességükkel fogva megfelelnek az ottani izlésnek, környezetnek és éghajlatnak. De kérdés, hogy — legyenne ezek a szövöttek bármily színtartók — vajjon a mi izlésünknek megfelelnek-e, ha a nők mindig és minden alkalommal selymen jelenének meg? Egyes ruháknak és bucsoknak annál nagyobb sikerrel fognak beválni.

A hajviselet erősen emlékeztet a multra és a múltak már elporolt szepére. Különösen Párisban elevenedik fel nagy előszeretettel az ország fénykorában szerepelt nagy asszonyok hajviseletét. És ez teljesen érthető. Egy-egy frizurával mintha a mai asszony fejére szállna a letűnt nagyság aureolája és elriasztja a feledés árnyát az egykor diadalmas asszonyok emlékeiről.

Most például annyira kiszélesedett a francia nők hajviselete, hogy szinte megközelíti a XVIII. században viselt, gaubitszárnyakhoz hasonló hajviseletet. A párisi fodrászok egy bálán oly frizura nyerte meg az első díjat, amely hű mása annak, amelyet ott a torradalom előtt viseltek. Tudvalegyőleg Napoleon ren-

delte el a hadseregben a rövid haj viseletét. Ez a rendelet a felháborodás egész viharát zudította a világhódító ellen. Sőt az ellenség sorában a legbátortalabban megnyilatkozott ez ellenkezés, mert ott annál dühösebben dult a paróka és hajpor divatja. Ebből látjuk, hogy nem csupán a nők, de a férfiak is mennyire rabjai a divatnak — még ha lobogó tábor-tüzek mellett is küzdenek a hazáért.

Szóval, a haj ma egész dudorban köríti az arcot, eltakarja a füleket és nehéz hullámokban hozzásmul az agyhoz. Dus bőségét két hatalmas fésű tolja előre, míg a harmadik a nyaknál tolja le a haját.

E tekintetben is megnyilatkozik a francia és angol divat közötti különbség. Mert míg az angolok feltétlenül hódolnak a lapos frizurának, a franciák épp oly következetességgel ragaszkodnak Watteau fellétiit hajviseletéhez.

A hullámos hajviseletnek nagy tolettenél nélkülözhetetlen kísérője a széles kalap. Különösen a hosszú fehér és fekete struccotlak kedveltek és valóban rendkívüli az a rettenetes fogyasztás, amely minden esztendőben a struccotlak terén észlelhető.

Különösen a színházi kalapok terjedelme növekedett meg ijeszten. Veszedelemnek megközelíti azt az időt, amelyet így regét a krónika:

— Amikor Marie Antoinette elment előtünk, percekig nem láttunk egyebet a tollak, virágok és szalagok erdejénél. És ha odafele a királyi páholyban és az udvarhölgyek karzatán kis szellő fujdogált, olyan susogás támadt, mintha igazi erdőnek lombja indult volna meg.

Mind ezek a feljegyzések egy udvarhölgy tollából erednek, igaznak kell lenniük. És talán intó példaul is szolgálhatnak, nehogy nagyon is belemerüljünk a mult idők másolásába.

s. b.

† **A leghidegebb vidék.** A világ leghidegebb részének az eddigi megfigyelések szerint teljes joggal a kelet-sibériai Mercenajok vidékét tartották, ahol a legalacsonyabb hőmérséklet — 69,8 fok. Ha azonban Borissov orosz leső közlésének hitelt lehet adni, akkor a Novaja Zemlja némelyik részein még nagyobb hidegek ur lkdnek. Borissov egy északi tengeri kirándulása alkalmával a Novaja Zemlja elhagyott láda alatt egy maximál és egy minimál hőmérőt talált egy szelencében. Ezt a két hőmérőt minden valószínűség szerint azok a geológusok hagyták ott, akik a Thegetoff-tele északsarki expedícióban résztvettek. A maximál-hőmérő + 15 fokon állt, a minimál pedig — 70 fokon. A hőmérők feltevése elég értékesnek mondható, mert a legutolsó harminc év hőmérsékletét határozzák meg ezen a pusztai északi vidéken. A két hőmérőt valószínűleg tudatosan hagyták ott a geológusok, mert sok helyen például a Srvat és Misti hegyeken is hőmérők vannak kitűve, amelyek az illető pont hőmérsékletváltozását figyelik meg.

† **A nevetés osztályozása.** A nevetés közös emberi tulajdonság, de nem minden ember nevet egyformán. A *Revue Mondiale* ötféle nevetést különböztet meg az abc öt magánhangzója: az a, e, i, o, u szerint. A nevetésnek ezek az árnyalatai egy-egy lelkiállapotnak vagy jellemnek jelelnek meg. Az a hangban nevetők rendszeren nyílt, egyeneslelkű, derék emberek, de nagyon szeretik a zajt, az élénk mozgást és a hangulatok sürrűn változik. A flegmátikus, nyugodtvérű emberek e hangban nevetnek. Az ilyen embereknek erős hajlandóságuk van a buskomorságra és a nevetésük gyakran fejez ki keserítéset és szomorúságot. Az i-nevetés legtöbbször elcsenves, mindazonáltal a gyermekek és oadaó, szolgálatkész lelkek is ebben a hangnemben nevetnek. Az a hátránya, hogy élesen hangzik és a magas regiszterekben rikácsolásba csap. O hangban nagylelkű, bátor természetek, u hangban pesszimisták és embergyűlölők nevetnek. A legkedvesebb nevetés azonban egy hatodik nevetés, amelynek semmiféle magánhangzója nincs. Ez az a bizonyos esüdes, majdnem teljesen benső nevetés és a legészintébb, mert csak akkor fakad, ha rászolgálták. A teória mindenesetre szolgálja arra, hogy ha tudományos igényekkel lép föl, mind a hatféle módon nevéssenek raja.

† **Távkoplaló üvegben.** A mult évben egy Pápus nevű indus mutogatta magát Amsterdamban. Fehér kendőbe burkolódzott, egy tóban uszályt üveglábadba bunt és nyole napon át koplalt. Aludt, cigarettázott és mindenféle figurákat vágott a koplaló-lábadában s ezzel sikerült egész Amsterdam népét maga köré csöditenie. Ezt a körülményt legutóbb egy szávjágyáros arca használta föl, hogy reklámot csapjon a szávjáryének. Visszahivta Amsterdamba Pápuszt, aki aztán egy óriási szávjáryvegeben megisméto te mutatói produkcióit. Negézte ezeket azzal, hogy minduntalan úgy tett, mintha lakoma után lenne és buzgón öblögette száját a cég szávjáryével, amelynek reklámja

természetesen öles bütökkel volt odamázolva a koplalóművész hajlékának falára. A publikum mulatott, Pápus jól érezte magát, de a szávjágyáros is. Az idült egy iparos felesége zavarta meg, aki egy szép napon egyszerre csak kisvittötte, hogy a jeles művész örözetlen pillanatokban bizony kitünő étvágygyal eszik tojást, kolbászt és több efiélet. Ugy látszik azonban, hogy Pápus nesztöt vette a dolognak, mert mielőtt egy nagy nyilvános letelezésre került volna a sor, az indus kereket oldott. Hajnalban feltörve és üresen találták az üveget, amit legjobban bizonyára a szávjágyáros tájlat.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

„Három év után.“ Ha huszonhárom évi ismerés után szavított is önnel az a hölgy, a hivatalos érintkezésben tartozik ön köszönni neki. Az volna a szép, ha ismeretlen hölgyet nem köszöntönénk, mikor a hivatalunkba vagy az üzletünkbe lép. Pedig ő most már öné nézve, ha nem is — ismeretlen —, de legalább is idegen, ugy-e? Nahát az ismerőseinkkel meg csak grombáskodhatunk egy kicsit akár tráfából, akár furcsaságból vagy idegességből, mert ugyanis tudjuk, hogy azok megbocsátják a mi kisdéd illetőségünket, amde egy idegen növel szemben az illendőség szabályait okvetlenül meg kell tartanunk. A köszönés természetesen hideg, kimért, sőt egy kis árnyalattal gunyos is lehet, de mégis udvarias. Ezzel azt jelzi, hogy többé nincs semmi közük egymáshoz. Ha nem köszönti, azzal éppen az ellenkezőjét árulja el ön annak, amit akar. Azt tudniillik, hogy az a nő mégis csak érdekli önt és ön bosszankodik rá; fáj önnel az ő bánásmódja ön iránt. Holott közömbösnek óhajt láttatni. A hideg udvariassággal ezt elérheti, amugy pedig csak kárörvendést kell benne maga iránt és még a tetejébe azt vághatja önnel a szemébe, hogy — nevetelen.

Tapolca. Bocsanát, ezt nem nő írta, hanem férfi, aki annak a nőnek — kinek a nevében a levél íródott — kellemetlenséget akar okozni. Itt ebbe nem ugunk bele. A kérdés különben is minden komolyság nélkül való. Frivol lóhaság.

G. Jelentkeztek a pénzügyigazgatóságnál. Vizsgálja egyelőre nem kell. A vizgázó fizetése napi 1 korona 80 fillér és 114 korona évi átalány. Mint vizgázó bármikor lehet a pénzügyi biztos előtt az előirt szóbeli és írásbeli vizsgálatot. Azok, akikről végezt tanulmányaiknál fogva feltehető, hogy az örségnél helyt állanak, mindjárt töltvehetők fővizgázóknak. — **G. K.** Ha négy polgári iskolát végezt, mehet többek között végrehajlóknak, elvegezheti a honvédségi kezelőtiszt tanfolyamot, vagy a posta- és távadásügyi kezelőtiszt tanfolyamot, beléphet a pénzügyi szolgálat kezelési osztályába. Lehet postamester és postakiadó, telekkönyvvezető, alsófokú tisztviselő, v. s. utatiszt. Katonai foglyom büntetés nem számítódik be a polgári életbe. — **Sz. A. Budapest.** A színház tükári hivata öböljében is beküldhető. Első kérdése érthetően. — **Gab. S. Eperjes.** Az Andrusy-uton és a Baross-téren vannak. — **H. M. Májlyka.** A napokban jelent meg a honvédelmi miniszter erre vonatkozó rendelete. Akik tavaly kerültek volna utótlóra sor alá, megneősülhetnek, de ha az elhalasztott sorozáson bevalnak, be kell vonulniok októberben. Tanácsos tehát most már a sorozás eredményét bevarni. — **39493.** Látogatói jegyet kaphat az akadémián, egyetemen és muzeumi könyvtárba. — **Papai előzetes.** I. Legtűm, vagyis egyenrangú a házasság. 2. Amit a ekkor-ri ott elhalgattott, itt se írhatjuk meg. — **L. S. Szeptember.** Az elhalasztott sorozáson állításkötele. — **W. A. Hanfalu.** A politikai viszonyok alakulásától függ, az időpontja még nincs meghatározva. — **I. S. Lőrinc.** A postahivatal rendezésében csak ötven darab egykoronast köteles elfogadni, koronánál nagyobb értékű czüstpénzeket pedig korlátlan számban. 2. G. — a jellel Goda Géza jr. — **Hju.** Nem közölhető. — **Margit.** Sorát ettűnk. — **Itu olvasó.** Az akadály az, hogy a legyelmi eljárásról szóló szabályrendelet érvényben van, ezenfeül a közigazgatási bíróságról szóló törvény (1896: XXVI.) taxatív felsorolásában nincs olyan tétel, amely az ügyre a közigazgatási bíróság illetékességét kimondana. Ezeredül az ajánlatot tehát, hogy ügyének kegyelmi úton való újra felvételét kérje. Jelentkezéik kihalgatásra a földmívelésügyi miniszternél, fogad minden kedden délután 4 órakor. — **T. B. Gattaja.** Mint közoktató szolgálat, természetesen előléptetésre van kitéve. — **H. J. Pápa.** Jelentkezhetik, ha nem alkalmas. A rendez sorozáson újból megvizsgálják. — **K. Gy. Jászberény.** A csilagok című verse olyan, hogy jóval megelőzött rendelkezését: megsemmisítettük. — **L. A. Sátorhajnalhy.** Cégek bonitására csak valamely tudakozóintézet adhat információt. — **S. A.** A külföldi címek ismeretlenek. — **B. H. III.** Adjon be a szolgabírók hivatalhoz, mint iparhatóságához kétkoronas bélyeggel ellátott bejelentést. A bejelentéstől számított három nap alatt iparhatósági igazolványt kap. — **B. Gy. Török.** Adjanak be sürgős kérvényt a földmívelésügyi miniszterhez a vadászati tilalom felüggesztése ügyében. Az engedélyt megkapják, ha a vadak tetemes károkat okoznak. — **Előzetes fa.** A kedvezménye a mult évről, tehát csak saját költségén szolgálhat. — **P. S. A.** Magyar Kereskedelmi Múzeum (Kerepesi-ut. 32.) közli a cimeket.

REGÉNY

MADELEINE

Irta: KIELLAND L. SÁNDOR

(25)

A lelkész éppen az úgy közepe előtt foglalt helyet, úgy hogy elfőtte Marianne elől az ablakot; a beteg nagy szeme rajta pihent. Nem akart szigorú lenni, de hát az a nő, akit maga előtt látott, rossz utra tért leány volt. Egy ilyen életnek a végén azonban komoly szavakat kellett mondani a rossz ösztönökről és a bűn rossz következményeiről.

Marianne szeme nyugtalanul kezdett révedezni, úgy ideig a lelkészre nézett, aztán Torpanderre siklott át a pillantása. Erőlködött a fejével és arcát a másik oldalra fordította.

Martens nem akarta befejezni tanítását a nélkül, hogy ne igérje a bűnbocsánatot is az ilyen életért; s miközben tovább beszélt bűnbánatról és megbocsátásról, a szomszédasszony lépett be a szobába; otthon volt és megebédelt.

Odaült az úgy végéhez, de mikor ráért Marianne arcára, így szólt:

— Engedelmet, lelkész ur! Már meghalt.

— Meghalt? — felelte a pap és gyorsan felállott. — Mégis csak bámulatos...

Fogta a kalapját, elbucsuzott és ment.

A szomszédasszony összekulcsolta szépén a halott kezét; aztán a takaró alá nyulva, kinyújtotta a lábát, nehogy hajlott térdrel merevedjék meg.

A szája egy kicsit nyitva maradt, hát lezárta, de az áll csak leesett újra. Torpander észrevette, hogy mit keresgél erre az asszony s odaadta neki selyemzsebkendőjét.

Mily boldog volt most, hogy nem használta! Az asszony gondosan megvizsgálta a zsebkendőt; de amikor látta, hogy tiszta, keskeny összehajtogatva, körülkötötte vele Marianne fejét.

Torpander szólanul állott és nézte az ő szép selyemzsebkendőjébe foglalt lesoványodott arcot és úgy tetszett neki, hogy mégis csak volt hozzá valami köze. Az övé volt utolsó mosolya, utolsó pillantása és kárpótlásul elfogadta tőle első és utolsó ajándékát.

Mindent egybevetve, ez a leánykeres jobban végződött, semmint egyáltalában várhatta; lehajtott fejt és belesírt esendősen Lincoln Abraham arcámsába.

Anders feljött a szobába és rámeredt a halottra: a tűz óta valósággal úgy volt, mint hogyha az esztét vesztette volna.

— Elmenjek Zachariához, és megrendelem a koporsót? — kérdezte a szomszédasszony. De mivel nem kapott feleletet, elment, és a maga felelősségére rendelte meg; hisz ennek a koporsónak sem kellett különben lennie, mint akár-melyik más westendbeli halottnak.

Időközben Martens lelkész Sansgaarda bcsietett; nyomasztó érzést vitt el Marianne halottas ágától és ez még csak növelte előbbi kedvetlenségét.

Az öreg asszonyok és leányok megint megjelentek az ajtóknak és ablakoknak; egy lelkész nagy látványosság volt Westendben. A fűcesapat katonás léptekkel jött a kunyhók felé. Egy ki-múlt maestri találtak a parton és ezt a szákmányt a legnagyobb fiu maga után vonszolta. Legelőtt egy kis törpe kuligott — alig volt magasabb egy eszmaszárnál — anyjának a fapipójában, fején papirzacsókkal. Az egész csapat nagyon büszke volt a ritka fogásra és visító hangon énekelte a norvég nemzeti dalt, abban a változatban, amely kint Westendben volt szokásos:

Édes, drága szülőföldünk
Úgy szeretünk tégedet!
S jól megverjük azt, isten uccsa,
Ki közülünk nem szeret.

A lelkésznek éppen közvetlenül a kis csapat előtt kellett elmonnie. Az ének belehasított a fülébe; a macska, amelyet szintén meg kellett látania, keserves állapotban volt már. Martens szájaához szorította zsebkendőjét; attól tartott, hogy meg fog ártani az egészségének az a rossz levegő.

Sietett, amilyen gyorsan csak pápi köntösétől és a sártól sietni tudott, hogy megszabaduljon ettől a kellemetlen fajtától és ment egyenesen a sansgaardi főépület felé. De már későn érkezett.

A konzul már egy fél órával azelőtt halt meg és Martens lelkész ennél fogva visszatért a városba. Nagyon melege volt a hosszú fekete ruhában, különben is éppen egy órával múlt el dél.

Rasmussen asszony elébe szaladt.

— De kedves lelkész ur! az ebéd! Hiszen már fél kettő! És hogy meg van viselve!

— Örülünk kedves Rasmussené — felelte a lelkész az ő esendő mosolyával — ha kemény megpróbáltatás ér bennünket.

Mégis csak kitűnő ember volt ez a Martens lelkész. Milyen jóságos és barátságos volt, mikor ott ült az ebédnél.

Ki is hitte volna, hogy parókat visel! Rasmussené elhatározta, hogy néhány ablakvankost himez, mert a lelkész nem szenvedhette a léghuzatot.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Garman konzulnak a halála nagy részvétet keltett a városban. Az a különös esemény a hajóval pár hétre való anyagot adott a tereferére. És most még ráadásul közbejött ez a haláleset, az ő mellékkörményeivel és esetleges következményeivel; valósággal zűmmögött a város a sok szöbészédtől.

A nagykereskedők titokban összekacsintottak; a sandsgaardi öregot nem ránthatták magukkal, most könnyű dolguk lesz, Morten nem volt veszelős.

A temetés előkészületei nagyszerűek voltak. Az elhunytat Sandsgaardból a városba szállították és a templomban beszentelik. Itt akart Sparre prépost beszédet tartani és kint a temetőben a káplán végzi majd a szertartást.

Minden testületnek ki kell zászlóval vonulnia, a polgári zenekar késő éjszakai próbát. Olyan nagy volt az előkészület, mintha a májusi ünnepség közeledett volna és valóságos ünnepi bizottság alakult.

Worse Jakob nem vett részt ezekben az előkészületekben. Ösztönit gyászolta a konzult, aki mindig atyai jóindulattal bánt vele.

Worse asszony többet bosszankodott, mint gyászolt.

— Igazán bosszantó, nagyon bosszantó — zsörtölődött — hogy az öregnek meg kellett halnia. O még együtt- és összetartotta volna az egész céget, mert ő józan ember volt, most már csak asszonying van a házban, mert hisz ez a követ-ségi miléle sem sokkal különb egy asszonynál! — Hm. hm! gondolta az öreg asszony — hogy ennek a Ráchelnek, akinek ilyen okos apja volt, miért is nincs több esze.

A Garman-ház Sandsgaardban kihalt, esőndes volt mindenfelé. A halott főnn feködt az északi oldalon a kis teremben és a második emelet ablakai mind fehér kárpitokkal voltak díszítve. Egyetlen hangot se lehetett hallani, csak egy embernek az egyforma léptei kongtak szakadatlanul az üres szobákban.

Rikárd, mióta testvére meghalt így járt le és fel a szobákban: A nagy tánctermen át, hol kiment, hol vissza megint a halotthoz, meg újra ki és megint vissza, ki és bejárt egész nap, bele a késő éjszakába.

Ráchel olyan mélyen gyászolta apját, hogy soha ezt magáról el nem képzelte volna. Az utóbbi időben nagy változások mentek benne végre. Azt a nagy követelődzést amivel mindenki iránt viseltetett maga ellen fordította és belátta, hogy neki sok rendeznivalója van. Azt is tisztán látta már, hogy főképp az ő hibája volt az, hogy apja annyira elidegenített tőle. Csak a betegség idején jöttek rá arra, hogy mennyire összetartoznak és hogy mik lehetnek volna egymásnak. Most azonban már késő volt és hiábavaló életének ezen a pontján vigasztalanul nézett jövőjébe, mert Morse Jakabnak a tanácsát esztelennek találta.

A temetés előtt való napon kint ült Madeleine a kerti szobában; hideg, nyers, tavaszi nap volt, finom eső esett és délnyugati szél fújt. Beszúrta a kert felé nyíló ajtót. A feje fölött apjának súlyos léptei hol közeledtek, hol meg továbbmentek és elhangzottak a többi szobában.

Még sohasem szorult így össze a szíve és sohasem érezte magát ilyen egyedül ebben a nagy házban, amelyben az a nagy esőnd uralkodott, amelyet minden halott terjeszt maga körül.

Kopogtak és Martens lelkész lépett be. Garmanné kérte, hogy mindennap jöjjön el az időtájt.

— Jó reggelt, Madeleine kisasszony! Hogy érzi ma magát?

— Köszönöm — felelt — meglehetősen, nem különbül, mint máskor.

— Ez tehát azt jelenti, hogy nem valami jól — mondta a lelkész részvevően — ha az orvososa volnék kisasszony, nyáron fürdőre küldeném.

Kalapját kezében tartotta, de tovább is az ajtónál maradt; Madeleine pedig a keretét sarkában ült a szoba háttérében.

— Szomorú nap ez, pedig tavasz van — folytatta a lelkész és kinézett a kertbe — és az a ház, amelybe a halál az ő hidegségével beköszöntött, nagyon szomorú hely.

Lehajtott fővel hallgatta Madeleine, de egy szót se szólt.

— Az a ház, amelyben halott van, hasonlít némely emberlethez. Nagyon sokan vannak közöttük, akik nem egy halottat öríznek lelkükben; valami reményt, amely elveszett számunkra, vagy valami keserves családot, melyet szívünk mélyébe temettünk el.

A lelkész látta, hogy Madeleine még mélyebben hajtotta fejt a keretvetro és folytatta a be-

szédet komolyan, lassan, mintegy magához beszélve:

— Bizony jó az embernek, ha nincs egyedül; bizony jó, ha van valakije, akire támaszkodhatik, amikor az élet a keserű komolyságával látogatja meg —

Madeleine egyszerre csak hangos sírásra fakadt.

— Bocsásson meg — szólott Martens és közelebb jött kissé, — egy kicsit elragadtak az érzésem; még jobban elszomorítottam, a helyett, hogy fölvidítottam volna, szegény gyermekem!

Madeleine nem fojtathatta vissza tovább elérzékenyedését és hangos zokogásra fakadt.

— Kedves Madeleine kisasszony — mondotta Martens lelkész, miközben a keretvetro ült — önnel nincs rendjén valami, azt már régóta látom. És gondolhatja, milyen fájdalmasan esik az nekem, hogy szenvedni látom és nem engedni, hogy segítségére legyek.

— On mindig olyan jó volt hozzám — zokogott Madeleine — de rajtam senki sem segíthet; nagyon szerencsétlen vagyok, olyan szerencsétlen!

— Vigasztalódjék, kedves kisasszony, a legnagyobb lelki fájdalom is megenyhül. A beteg szívnek csodálatos orvossága például az, ha bizalommal elmondunk mindent egy olyan barátunknak, aki megért minket. De éppen ezért — folytatta sóhajta — kétszeresen fáj nekem, hogy ön nem tud vagy nem akar engem ilyen barátjának elfogadni.

— Nem tehetem — akadozott Madeleine zavartan — önnök nem szabad rám haragudnia! Nem vagyok haláltlan, hisz én egyetlen... de én olyan nyugtalan vagyok, nem értem — ne haragudjék.

Odanyújtotta neki a kezét. Martens lelkész megfogta és nyugodtan tartotta azt a kezét.

— Hisz ön tudja, hogy csak a javát akarom Madeleine kisasszony — szólott komoly, megnyugtató hangon.

— Igen, igen — tudom! De — ne gondolja hogy —

Es aggodalmasan nézett a lelkészre.

— Azt hiszen, hogy az ön lelke beteg és biztos vagyok benne, hogy én önnök betegsége, vezetője tudnék lenni egy egész életen át. Ön nem fogadott el engem és én nem akarom kizárni; de tudja meg, hogy ön rendelkezhet velem.

— De... ha én... ha én nem...
Kezébe rejtette arcát.

— Nem, nem tudom...
Martensnek hangja olyan barátságos, szinte atyai volt, amikor Madeleine mellé telepedve így szólt:

— Mondja kérem Madeleine, nem érzi, hogy ez végzeteserű?... Akkor, amikor a kezét kértem visszazsárolt... gyorsan... meggondolás nélkül... ha szabad így szólanom. Lásza, most itt tartom a kezét...

Madeleine azon volt, hogy visszavonja kissé kezét, de Martens erősen fogta.

— Ujra összehozott a végzetünk. — Hát nem úgy van-e, hogy önnök szüksége van rám? Hisz olyan egyedül, elhagyottan áll itt hozzátartozói között. Hát, nem igaz? Madeleine! ön elhagyott-nak érzi magát?

— Oh igen! — Olyan nagyon elhagyottnak, olyan siralmasan magányosnak! — szólott szomorúan Madeleine és vagy Márton vonta őt magához, vagy ő borult a vállára fáradtan, minden akarat nélkül. És miáltal a férfi lágy, megnyugtató hangon beszélt hozzá, megkönnyebbülten lélegzett föl.

De egyszerre csak fölugrott; Martens homlokára esékolta. A lelkész is fölállt, de tovább fogta a kezét.

— Ma senkinek se szólunk — mondotta bizalmasan Martens — családi gyász miatt. De Garmannéhoz mégis bemegyünk, hogy áldását kérjük. Apád ellenben...

— Nem, nem! — felelte Madeleine — a papának semmit se szabad tudnia. Szent isten! Mit is cselekedtem! — És szeme elé tartotta kezét.

Martens esendősen mosolygott és karjába öltötte a leány kezét.

— Még egy kicsit zavart vagy, gyermekem! De majd hamar elmúlik.

— Nem járhatnánk holnapig? Hisz olyan nagyon fáj a fejem — kérte Madeleine.

— Legalább mutatkoznunk kell nénéd előtt — szólott Martens szeliden, de határozottan, mialatt ajtót nyitott.

Garman asszony karosszékében ült az ő nagy, meleg hálószobájában. Tertett asztal állt előtte. Egy üveg víz és egy szalmafonás kis üveg curaço, egy tányéron fiatal tyukpasenyé, kis szeletekre vágva és az asztal közepén finomra vágott petrezselyemmel kevert spárgavaj állott.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, január 24.

I.

A közös vámterület árforgalmáról e héten megjelent rövid kimutatás két kérdést váltott ki a közgazdasági napiesemények figyelmesebb szemlélőjéből: valóban megbízható mérőszám-e a tőzsde s annak árólyam-jegyzéke a gazdasági élet erőviszonyainak? S ha igen, van-e akkor jelentősége a külkereskedelmi statisztikából deriválható mérlegnek? Az utóbbi kérdésnél célszerű distinguishing általános gazdasági és ama speciális igazságok közt, amelyek a mi sajátos viszonyainkhoz alkalmazkodnak. Általában alig lehet különös súlyt tulajdonítani a kereskedelmi mérleg aktív vagy passzív voltának, mert az országok gazdasági mérlegére számos egyéb tényezőnek is van jelentékeny kihatása, a mi viszonyaink között, ahol gazdasági mérlegünk ható, csaknem minden tétel passzív, legalább a kereskedelmi mérlegnek kell nagyon aktívnak lennie, hogy egy-egy évet aktív-száldaló zárhassunk le. Nos az idek mérőről már korábban kuns'atálit kedvező benyomásokat a közzétett számadatok teljes mértékben beigazolták, s így a tőzsdei mérlegelés rehabilitáltatásban részesült.

A nemzetközi tőzsdék árólyam-jegyzéseinek a vonala e héten párhuzamosan haladt a keletásiai konfliktusról érkezett váltakozó hírek hullámos vonalával. Mas események alig hatoltak közre s ha ez a gond a tőzsdékről elvonul, a lappangó hausse erőteljesen fog kibontakozhatni, mert pénzabőség konstatálható mindenütt, a kamatból alacsony, Amerikában is megszilárdultak a viszonyok.

A helyi piacon szűkös volt az üzlet; a mértékadó körök a belpolitikai eseményekben remélt fordulatra várnak s tartózkodnak az üzletkötéstől; az árólyamokban változás alig volt; még a tőkéiket jellemző vállalatok árólyamait is csaknem változatlanok.

II.

A tőzsdék, úgy a kontinensen, mint a tengeren túl, az Ázsia szélső keletén lefolyó egyenetlenségek fejleményeinek az elhatározó irányba való fordulását várva, e várakozás alatt üzletek kitérésétől tartózkodnak, mert a háború kitörése felől teljes bizonytalanságban lévén, egyik irányban sem mernek kötelezettségeket elvállalni. Egyéb impu zus hiányában e héten még a legjelentékenyebb árólyam-ásóló körülmény az a propeller volt, amely a márciusra fordult idő szimbolizálva a Duna két partja közt ismét állt-ott a forgalmat. A kontremin ebből a hajózás nemsokára való megindulására következtetve, erős kinalatra érezte magát indítatva, ami egyéb árképző momentumok hiányában, némi gyengülést idézett elő; ez egyébiránt az árjavulásban reménykedőket kevésbé irritálja s ez utóbbiak továbbra is nyugodtan kitartanak, körülbelül 2 millió métermázsás buza-engagementük mellett. A hét vége felé Amerikából magasabb árakat jelentettek, amelynek oka saját beszerzéseiben volt; az a hír is bejárt a tőzsdéket, hogy Amerika részletei szük határok közt mozognak s Argentína termése mérsékelte; mindez végre a mi malmainkat is kiszorította eddigi tartózkodó álláspontjukból s vásárlásokba bossátokoztak. Ha mindenek, és a hét végén hidegebbre fordult időjárásnak dacára sem lényeges az árjavulás a múlt heti jegyzésekhez képest, az az általános üzletlenségnek tulajdonítandó, amelylyel mindig karöltve jár a lanyhaságra való hajlam.

A kesszárúzetben körülbelül 70-75.000 métermázsára tehető az e heti forgalom. A határidőzetben számottevő üzlet nem volt e héten sem. Az áprilisi buza 7,5-7,90 korona közt ingadozott s 7,86 koronás áron zárult. A új buza 20 filléres deportal 7,66 koronás áron zárult. Rossban alig van üzlet; készára 6,20-6,40 korona, áprilisa 6,60. Takarmányára szárdabb, ára 5,65-5,70 korona közt váltakozik zab irányzata lanya és 5,45-5,60 közt mozog, kukorica tartott áron 5 koronán, májusra 5,28 koronán igen kelendő.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4 1/2%-os zálogleveleit azon tulajdonosainak, kiknek címletai a legutóbbi buzás alkalmával 1904. augusztus 1-én leendő visszafizetésre kisoroltattak, cserébe felajánlja 4%-os zálogleveleit oly módon, hogy minden ilyen kisorsolt és folyósulmányt elhatolt címlet helyett egy egy %-os záloglevelet és azonfelül minden 100 korona névérték után 1 korona 75 fillért készpénzben szorgalmat ki. — A kisorsolásnak február 10-ig kell megtörténnie.

Vetőmagvak. (Mauter Ödön tudósítása.) A múlt héten igen tömegesen rendeltek vetőmagot, miért is az összes magtelékben — búkkönyt s muhart kivéve — szilárt irányzat jellehető. Vöröseremagnak nemsokára hogy szilárd volt az irányzata, hanem árjegyzése 2-3 koronával emelkedett is. Ez az emelkedés

avval indokolható, hogy mindazon tételek, melyeket jelenleg úgy a termelő, mint a spekuláció a nagykereskedőknek ajánlanak nagyszemű arankát tartalmaznak, amelyek aranka tudvalevőleg a vetőmagból ki nem tisztítható. Fenteleim'et okná fogva a magkereskedők azon, igen kevés tételre vannak utalva, amelyek csak közönséges arankát tartalmaznak és amelyek bár nagy áldozatok árán, de mégis tisztíthatók. Nem hisszük, hogy tévedünk, ha azt állítjuk, hogy államilag olomzáratt heremagért nemsokára magasabb árakat kell fizetnünk, mert eltekintve a korlátolt mennyiségű és olomzárásra alkalmas készletől a heretulladék is 5-10%-al több mint tavaly. Lucernamagban a kínálat nem változott a múlt hét óta, sőt a múlt heti árjegyzések is megmaradtak, azonban az ólomzáratt nehézségek követkeben valószínűleg az árak is emelkedni fognak. Takarmányrepmagok az alacsony árjegyzések következtében a forgalom már igen nagy. Fűmagvak különösen rétek és legelők létesítésére szükségesek magtelékből volt nagy a forgalom. Rétibere, nyulzaputá és batatin. Jób minőségű áru iránt volt élénk érdeklődés. Búkkönyomag kínálata igen nagy. Jegyzések nyersárúért 60 kg.-kint Budapest: Vöröshere 62-68 K. Lucerna 54-60 K. Muhar 7-7 1/4 K. Búkköny 6 1/4-7 1/4 K.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A gabonapiac nyugodt hangu atával párhuzamosan a lisztüzlet is csendes volt. A héten történt eladások még múlt héten történt kevés eladások mögött is elmaradtak. A szállítások pedig a gyöngye fogyasztás miatt csekélyek, úgy, hogy a készletek napról-napra növekednek és ezen körülmény is nyomásztólóg hat az árakra. Előbb-utóbb kénytelenek lesznek malmaink üzemeit redukálni amennyiben ez — bír megegyezés nélkül is — még egyrésztünk meg rem tőrtént. A korpa iránti kereslet is megcsappant. Átlagos árak 50 kiogrammonként Budapestre szállítva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	13.10	12.70	12.30	11.70	11.30	10.90	10.10
	7	7 1/2	8				
	9.30	8.50	6.70				
Finom korpa:	Goromba korpa						
Ár: korona	3.95	4.10					
Dara:	A	B	C				
	18.60		12.90				

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatóságai közvetítői heti jelentése a Budapesti Napló részére.) Az elmúlt hét üzleti képét a következő részletes jelentésben tükröztetjük vissza: Husmenekben igen élénk az üzlet a szükséglet nagy, az árak magasak. Vidéki jó marhahúsok beküldését igen ajánljuk, jó és gyors elhelyezés biztosítva van. Mai jegyzéseink eleje 76-85, hátulja 88-104 korona 100 kilonként. Borjúban élénkebbek a hozatalok, a kereslet is jó, a szállítást ajánljuk. Ár 90-104 fillér kilonként minőség szerint hosszan sulylevonás nélkül. Birka olesó I. rendű 60-60 fillér, II. rendű 40-50 fillér. Sertésekben igen megjavult az üzlet. Árak emelkedtek. Nagy tételek közülöbi felkúldése ajánlatos. Forrázott vagy porkölt sertések szálonnával 112-116, lezuhott sertés 110-120 fillérrel voltak a forgalomban. Vadtelék. Nyulat lövési ideje a hó végével lejár miért is egyik vadászatot a másik után tarták és így nagymennyiségű áru kerül a piacra, melyek darabonként 2.20 koronás árban n'ettek elhelyezést. Nagy vadakból továbbra is kicsinyít a hozatalok és ma szarvas ki ója 70-80, óz kilója 110-130 és vadsertés kilója 60-90 fillért jegyzett. Facán párja 6-8 korona, fenyves madár csomója 80-90 fillér. Eldőbrányból a szükséglet legnagyobb részt Szerbiából behozott áruval fedeztetett. Ma csirke párja 2.-2.40, sovány ludak párja 6-7 koronával volt a forgalomban. Vagottliba ára a megkisebbedett hozatalok folytán emelkedett és ma I. r. szépen tszán kezelt áru 132-136 fillért jegyzett kilonként minőség szerint. A kereslet jó, ajánlja os nagy tételek beküldése. Tojásban a hét elején igen rossz volt a hangulat és 70-80 koronával is alig lehetett eladni a készleteket; a hét vége felé a kisebb hozatalokkal arányban javult az üzlet és ma már I. r. friss telt áru 86-90 koronás árban nyer akadálytalan elhelyezést eredeti lánként. Tkintve a mostani magas árakat a készletek azonnali felkúldését ajánljuk Meszes tojás iránt nems érdeklődés és az eredeti lánként 58.-koronára hanyatlott. Tejtermékek: Vajból a hozatalok nagyok és a gyenge fogyasztás folytán fölös mennyiségben áll rendelkezésre. Ma I. r. szőv. tejav 1.90-2.10, jó friss tojóva: 1.40-1.50 és tehen'uró 14-16 fillér kilonként. Gyümölcsfeltekben lanya az üzlet, I. r. alma ára 8-10, a II. r. 2-4 koronával lett o'csöbb. Burgonya egészséges, nagyszemű, valogatott rózsá 3.20-3.60, sárga 3.40-4.20, fehér 3.-3.60, pifli 5.20-7.- koronát jegyzett métermázsánként vagron-telében. Egészséges makói faj vöröshagyma 4.60-6.20 korona métermázsánként. D. Ugytelökölöt vidékre a következő árakon szállítatunk: I. rendű narancs 203-as 7.-, 300-as 7.50, 360-as 7.- korona; I. rendű citrom 800-as 6.-, 360-as 7.- korona lánként. Kosárnarancs 100 kiló'a 18.- korona.

Szesztétel. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Ugyalaztók megérkezünk a szeszárak emelkedésének magaslátára. A német szeszgyárak a termelés 50% kal emeltek és már decem'ber hónapban 1.000 hektoliterrel többet termeltek mint novemberben a készletek pedig emelkedtek 232 ezerrel 423 ezer hektoliterre. Ugyanezt ezt a jelenséget tapasztaljuk az osztrák és magyar szeszgyáraknál is. Mindkét országban az összes szeszgyárak teljes üzemben vannak és minden gyár, akár ipari, akár mezőgazdasági, annyit termel, amennyit csak képes. Ebben a tekintetben a magyar gyárak nagy előnyben vannak az osztrákokéval, mert kitűnő tengertermésük lehetővé teszi a nyersanyag-nak aránylag olesó beszerzését és ezért ez időn aránylag nagy exkontinges szesztermelésre lehetünk elkészülve ami természetesen nem marad ma d hatás

nélkül a kontinges szeszgyárak a akulásával. Élénk forgalom mellett elkelt: nyersszesz fiomítók részére: 44 1/2-45 1/2; fiomított szeszért nagyban. 149 1/2-150; fiomított szeszért adóva. kicsiben: 151-152; denaturált szeszért nagyban 42-43; kicsiben 44-45 koronával, hordóval együtt, helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor-og jelentése.) E cikk a bécsi hausse és áruhiány miatt jelentékenylen megdrágult és további emelkedésre van kinalás. Piacunkon e héten egy vidéki gyár nagyobb tételeket 45 és 49 koronás áron adott el, míg a többi gyárak az eladástól egyszerűsen visszaléptek és egyáltalán nem hajlandók eladni, mivel később még magasabb árakat remélnék, amire, tekintve az exkontinges szesz rendkívüli magas árat, remény is van. Palackszesze ára is megdrágult és további emelkedés naponta várható. Mai nagyban jegyzéseink azonnali szállításra 48.-49.50 K. hordóval együtt fuvarmentesen a budapesti állomásokra szállítva. készpénzfeltezés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok 1 koronával drágábbak.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron szemében és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.-2.70, muhar 3.-, alomszalma 1.30 zsupszalma 1.50 szecska 2.-, per 50 kiló fuvaronként, háához szállítva. Préselt széna 2.40-2.70, préselt szalma 1.20-1.40 f0 kiló, a jöszelvárosi pályaudvaron. Gabonaméhek: zab 5.50-5.75, tengeri 5.20, rozs 6.40, árpa 5.50 kor.-kint.

Napirend.

Napirend. Hétfő, január 25. — Római katolikus: Pál ford. — Protestáns: Pál ford. — Görög-oros: (január 12.) Tecián. — Zsidó: Sebath 8. — Nap kel: 7 óra 21 perckor. — Nyugszik: 4 óra 21 perckor. — Hold kel: 10 óra 45 perckor délelött. — Nyugszik: 18 órakor éjfel. — Első neved 9 óra 41 perckor este. — A miniszterek nem jöadnak. Nemzeti Múzeum. Állattár. Nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Nemzeti Szalon föli túrlata nyitva egész nap. Bejepődij 1 korona. Természettörténeti gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelött 8-12-ig. Könyves Kalmán-társaság képhálálása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap ditalarul. A Vároosi könyvtár (Károly-kört 25.) mindennap nyitva van, köznapokon délelött 9-1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9-12-ig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelött 10-12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelött 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. Egyetemi könyvtár zárva. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Állattár a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság; kereskedelmi szakgyűjtemény, tudakozó-osztálya és költet' miniatúra V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek kiállása délelött 9 óratól 12 óráig és délelött 3 óratól 6 óráig. Magyarországi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetők arisztokraták is eszöröl) a városi iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelött 9 óratól 2 óráig és délután fel 3 óratól fel 6 óráig. A különböző körülmények közötti üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-kört 32. szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEKET

Kerespetint 25. szá. alatt (Telefon 34-39) központi irodánkban és eredeti nyitja mellett még a következő hókoban lehet feladni:

- Blockner J. hirdetői iroda IV. ker. Útca 6. szám. Breuer növények dohányszegése Teréz-kört 54. szám alatt. Deutch Miksané dohányszegés. Andrássy-utca 48. Eckstein Bernát hirdetői iroda V. ker. Fűrdő-utca 4. szám. Engelmann Mór dohányszegés IV. ker. Kálintrét 2. szám. Franke Pál könyvkereskedése IV. ker. Gruz Chrády-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyló-tér, (koronázás-utca sarkán.) Fischer J. D. hirdetői iroda IV. ker. Gerőly-utca 1. Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. ker. Váci-utca 17. szám. Goldner Jozsef dohányszegés IV. ker. Andrássy-utca 30. Goldberger Mór könyvkereskedés II. ker. Róza-utca 17. szám. Grossmann Jágó dohányszegés és vegyeskereskedése MISKOLCZ (a környéke rózsore hirdetői-csillagotli iroda Harsentstein és Vogler hirdetői iroda V. ker., Durotyúk-utca 9. szám. Jambrikovits dohányszegés Kerespetint 65. (Takarmány-áptól.) Kernberg Rozália dohányszegés VIII. ker., Múzeum-kört 10. Leopold Gyula hirdetői irodája VII. ker. Erzsébet-kört 54. I. em. Nosse Rudolf IV. ker. Füzessy-utca 3. Nézel Antal hirdetői iroda IV. ker., Eszkt-utca 2. szám. Némcsök A. J. ügy-írásnyitja IV. ker., Pestfőldé 3. szám. Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedés Múzeum-kört 3. sz. (Nemzeti Színház bórháza.) Rohozati Mona dohányszegés VI. ker. Andrássy-utca 48. szám. Sikiyari Samu hirdetői iroda VI. ker., Váci-kört 32. szám. Sóllyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Ferenciek-bazára. Sopronyi V. dohányszegés VIII. ker., Kerespetint 1. szám. Szántó Mór dohányszegés IV. ker. Keckermé-utca 14. szám. Sváb Elly megmészés-a. 12. Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Markóktér-utca 4. sz. Schönwald Ferencné dohányszegés Ferenc-kört 22. szám. Schödl Gyula dohányszegés és postagyűjtemény V. Lipót-kört 8. Tenezer Gyula hirdetői iroda V. ker., Eszkt-utca 3. szám. Toldi Lajos könyvkereskedés II. ker., Füzessy-utca 2. szám. Weizenfeld Jakab Király-utca 1.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a

BUDAPESTI NAPLÓBAN.

